

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 529/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Kováčom, Mateja Bela 2, Lučenec, proti postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3To/24/2023 a v ďalších neoznačených konaniach takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) „v konaní predovšetkým však v konaniach, ktoré sú v priamom vzťahu s konaním 3To/24/2023, a v ktorých bolo vydané rozhodnutie vylúčenou sudkyňou JUDr. Denisou Mészárošovou“. Sťažovateľ sa tiež domáha zrušenia všetkých uznesení porušovateľa, ktoré boli súčasťou rozhodovacej činnosti sudkyne JUDr. Denisy Mészárošovej a boli vydané krajským súdom v súvislosti s trestným konaním vedeným na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4T/192/2015 vedenom proti sťažovateľovi.

2. Z ústavnej sťažnosti a predložených dôkazov vyplýva nasledovný stav veci:

3. Rozsudkom okresného súdu z 26. októbra 2022 bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona a obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona v štádiu pokusu, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

4. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie a trestná vec bola 21. februára 2023 pridelená do odvolacieho senátu krajského súdu 3To.

5. Sťažovateľ podal 6. marca 2023 námietku zaujatosti predsedníčky senátu odvolacieho súdu JUDr. Denisy Mészárosovej. Krajský súd uznesením zo 16. marca 2023 rozhodol, že predsedníčka senátu nie je vylúčená z vykonávania úkonov v trestnej veci obžalovaného sťažovateľa. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ 11. apríla 2023 sťažnosť. Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti mu nebolo doručené rozhodnutie krajského súdu o jeho sťažnosti.

6. Na základe tvrdenia o nových skutočnostiach nasvedčujúcich zaujatost' predsedníčky senátu odvolacieho súdu podal sťažovateľ 21. apríla 2023 ďalšiu námietku zaujatosti a 11. mája 2023 v poradí tretiu námietku zaujatosti.

7. Krajský súd o v poradí druhej a tretej námietke zaujatosti rozhodol uznesením z 30. mája 2023, ktorým bola predsedníčka senátu JUDr. Denisa Mészárosová vylúčená z úkonov v trestnej veci sťažovateľa z dôvodu, že existujú objektívne skutočnosti, pre ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o jej nestrannosti, pre vzťah jej manžela a jej samotnej s advokátom, ktorý participoval na spracovaní trestného oznámenia v trestnej veci sťažovateľa a ktorý vykonáva advokátsku prax v spoločenstve s manželom sudkyne a z dôvodu ich profesionálneho a priateľského vzťahu.

8. Sťažovateľ sa v čase, keď ešte nebol oboznámený s uznesením krajského súdu z 30. mája 2023, dozvedel ďalšie nové skutočnosti nasvedčujúce zaujatosti sudcu a podal ďalšiu námietku, ktorá smerovala proti predsedníčke senátu JUDr. Denise Mészárosovej, ako aj proti všetkým sudcom trestných senátov krajského súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Z obsahu ústavnej sťažnosti bolo možné vyvodit', že podľa sťažovateľa postupom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov tým, že v jeho trestnej veci v čase, keď konanie prebiehalo na okresnom súde, rozhodovala o rôznych sťažovateľom uplatnených právnych prostriedkoch predsedníčka senátu odvolacieho súdu, ktorá bola neskôr vylúčená z konania.

10. Sťažovateľ poukazuje na úkony, ktoré v čase, keď bola trestná vec na okresnom súde, rozhodovala, resp. administratívne riešila neskôr vylúčená predsedníčka senátu odvolacieho súdu:

- oznámenie krajského súdu z 10. júla 2017 o neprešetrení vybavenia sťažnosti podanej v súvislosti s návrhom na odňatie veci zákonnému sudcovi v trestnej veci sťažovateľa vedenej na okresnom súde,

- oznámenie krajského súdu z 13. januára 2021 o odložení podania sťažovateľa bez ďalšieho vybavenia,

- oznámenie krajského súdu z 25. novembra 2021 o vrátení žiadosti sťažovateľa o prešetrenie vybavenia sťažnosti okresnému súde,

- oznámenie krajského súdu zo 16. novembra 2022 o vrátení sťažnosti na nezákonné vybavenie námietky zaujatosti a sťažnosti na porušenie práva na zákonný proces okresnému súde,

- oznámenie krajského súdu zo 7. novembra 2022 o odložení podania sťažovateľa bez ďalšieho vybavenia, ktorým sťažovateľ namietal postup sudcu v trestnej veci vedenej na okresnom súde, prietahy v konaní a spôsob vybavenia predchádzajúceho podnetu predsedom okresného súdu,
- oznámenie krajského súdu zo 7. novembra 2022 o vrátení sťažnosti na nerešpektovanie ústavného práva obžalovaného na zákonného sudcu na okresný súd,
- uznesenie krajského súdu z 24. novembra 2020, ktorým o návrhu sťažovateľa na odňatie veci okresnému súde a jej prikázanie inému súde rozhodol, že trestnú vec tomuto súde neodníma,
- uznesenie krajského súdu zo 16. marca 2023, ktorým krajský súd rozhodol, že predsedníčka senátu JUDr. Denisa Mészárošová nie je vylúčená z vykonávania úkonov v trestnej veci sťažovateľa vedenej na krajskom súde.

11. Na základe výzvy ústavného súdu na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti sťažovateľ v podaní z 27. septembra 2023 uviedol, že „*všeobecným súdom v predmetnej veci, ku ktorej sa viaže sťažnosť na prietahy v konaní je Okresný súd Bratislava II, ktorý rozhodoval na prvom stupni a úkony, ktoré sú predmetom ústavnej sťažnosti vykonával v rámci návrhov (sťažností) podávaných sťažovateľom, Krajský súd Bratislava. Spisová značka v konaní pred prvostupňovým súdom je 4T/192/2015. Spisové značky rozhodnutí Krajského súdu Bratislava sú uvedené na rozhodnutiach, ktoré sme priložili ako prílohy č. 1 až 8 k sťažnosti k Ústavnému súdu.*“. Namietané prietahy v konaní spočívajú v skutočnosti, že zákonná sudkyňa, ktorá konala a rozhodovala vo veci na druhom stupni, sudkyňa JUDr. Denisa Mészárošová neuplatnila včas námietku svojej zaujatosti v „*pôvodnom konaní, teda v prvom konaní a rozhodnutiach, v ktorých rozhodovala*“. Samotné konanie sudkyne JUDr. Denisy Mészárošovej tým, že neuplatnila námietku svojej zaujatosti včas, zakladá podľa sťažovateľa prietahy v konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

13. Pri hodnotení, či došlo k porušeniu predmetných práv, ústavný súd v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva do úvahy berie i) zložitost' veci vrátane povahy sporu a jeho významu pre účastníka konania; ii) správanie účastníka konania a iii) postup súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

14. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď

pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019).

15. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť v čase, keď už bolo v jeho veci vydané rozhodnutie súdu prvého stupňa a je predmetom prebiehajúceho odvolacieho konania pred krajským súdom. Zároveň je potrebné poznamenať, že sťažovateľ neuvádza argumenty k neprimeranosti celkovej dĺžky konania (nekonfrontuje dĺžku konania ani pred okresným súdom, ani pred krajským súdom), neuvádza žiadne argumenty, ktoré by sa týkali nečinnosti, prípadne neefektívnej činnosti všeobecného súdu, ani konkrétny časový vplyv vytýkaného procesného nedostatku (absencia včasného oznámenia o zaujatosti zo strany sudkyne) na trvanie konania. Jeho argumentácia sa zužuje len na tvrdenie, že sudkyňa krajského súdu rozhodujúca o niektorých právnych prostriedkoch uplatnených v prvostupňovom konaní sťažovateľom mala sama skôr oznámiť dôvody zaujatosti, pričom až v konaní na odvolacom súde bola vylúčená z konania. Sťažovateľ neuvádza bližší súvis s dĺžkou namietaných konaní s časovým vplyvom na celkovú dĺžku konania.

16. Sťažovateľ poukazuje na právnu vetu nálezu č. k. I. ÚS 53/98, podľa ktorej ak zákonný sudca neuplatnil námietku svojej zaujatosti včas, napríklad ešte v pôvodnom konaní o veci na prvom stupni, spolupodieľal sa na stave právnej neistoty a spôsobil prietahy v súdnom konaní. Ústavný súd dodáva, že nedostatok včasného uplatnenia námietky zaujatosti sudcu z hľadiska jeho dôsledkov na porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nie je možné vnímať osamotene ako samostatný dôvod vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa, ale predovšetkým v kontexte celkovej dĺžky konkrétneho konania, pri dôkladnom zohľadnení osobitostí prerokovávanej veci z hľadiska jej zložitosti, povahy sporu, významu pre účastníka konania, správania účastníka konania a celkového postupu súdu.

17. Samotná izolovaná skutočnosť, že v poradí tretej námietky sťažovateľa o zaujatosti predsedníčky senátu odvolacieho súdu bolo vyhovené, ako taká neznamená, že došlo k zásahu do základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

18. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, ktoré správne a procesné úkony uskutočnila predsedníčka odvolacieho súdu v čase, keď bolo konanie vedené na prvom stupni, ústavný súd dodáva, že z povahy správnych úkonov, ktoré administratívne vybavovala neskôr vylúčená predsedníčka senátu krajského súdu (podnety a sťažnosti podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.), vyplýva, že tieto nemali a ani nemohli mať vplyv na dĺžku konania na súde prvého stupňa, v dôsledku ich vybavovania sa trestné konanie vo veci sťažovateľa nijakým spôsobom nemohlo oddialiť či zdržať. O sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu o nevyhlásení zákonnej sudkyne okresného súdu v trestnej veci sťažovateľa podanej 19. októbra 2020 rozhodol krajský súd uznesením 24. novembra 2020 (35 dní), rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na odňatie veci okresnému súdu a jej prikázanie inému súdu trvalo od podania návrhu 19. novembra 2020 do 24. novembra 2020 (5 dní) a o sťažovateľom podanej námietke zaujatosti predsedníčky senátu odvolacieho súdu na základe podania sťažovateľa zo 6. marca 2023 rozhodol krajský súd uznesením 16. marca 2023 (10 dní). Ani uvedené lehoty

v ničom nesignalizujú nečinnosť takej intenzity, ktorá by nasvedčovala tomu, že mohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

19. Pokiaľ sťažovateľ chcel dosiahnuť vylúčenie predsedníčky senátu krajského súdu skôr, mohol si uplatniť svoje procesné práva v tomto smere v danom relevantnom čase a použiť argumentáciu, ktorá napokon viedla k vylúčeniu predsedníčky senátu, a zároveň mu nič nebránilo ani domáhať sa preskúmania predchádzajúcich rozhodnutí o nevyhlásení sudkyne v konaní pred ústavným súdom.

20. Ústavný súd teda pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom krajského súdu a namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. októbra 2023

Robert Šorl
predseda senátu